І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 233. ЦЕНТІВ 12 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 8-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1962 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 233. VOL. LXIX.

СОВЄТСЬКІ ВІЙСЬКА ФОРТИФІКУЮТЬ КУБУ

НІБИТО ЗАБРАЛИ БОМБОВИКИ, АЛЕ РОЗБУДОВУЮТЬ ЛЕТОВИЩА І ПІДЗЕМНІ УКРІПЛЕННЯ

Вашинґтон. — Протикастрівська розвідка надіслала з Куби звіт про те, що совєтські війська фортифікують цілий острів, роблячи з нього укріплену твердиню із підземними інсталяціями. Число совєтських військ на Кубі становить від 5 000 до 15 000, і хоч Хрущов обіцяв президентові Кеннеді забрати своє військо з Куби, то в дійсності виїхала тільки частина фахівців, що була потрібна до обслуги тих ракет, які вивезли до СССР і тих бомбовиків, які мали вже вивезти 6-го грудня, і їх на совєтських кораблях фотографували із американських розвідчих літаків. Представники кубинських втікачів твердять, що СССР і Кастро обманюють американський уряд і частину офензивної зброї ховають в печерах та в підземних бункрах. 6-го грудня ц. р. представник Департаменту Оборони повідомив, що всі 42 бомбовики, які СССР прислав був на Кубу, вже були на кораблях в дорозі до СССР. Ці бомбовики це джетові машини типу Ілюшін-28, які Кастро уважає за перестарілі і тому погодився на їх транспорт до СССР. Заступник асистента секретаря оборони Нілс А. Леннартсон твердить, що, згідно з інформаціями на Кубі були 42 керовані ракети і стільки ж бомбовиків, і що все те Хрущов забрав ще перед визначеним реченцем — 20-го грудня. Але Хрущов мав би ще забрати з Куби і свої війська, які там залишилися і розбудовують різні роди фортифікацій для звичайної, не атомової зброї: підземні бункри, газолінові і амуніційні склади; будують нові летовища та розбудовують старі, використовуючи нову техніку на маскування совєтських МИҐ-15 і МИҐ-21, якими користується кубинське летунство. Згідно із звітом розвідки, представник кубинської армії мав сказати, що совєтські техніки залишаться на Кубі. Це противиться заяві президента Кеннеді, який твердив на пресовій конференції 20-го листопада, що СССР запевнив його про те, що совєтські війська залишать Кубу. Уряд ЗДА не має нічого проти того, щоб на Кубі залишилася частина совєтських техніків до обслуги совєтської зброї і до перевишколу кубинців для такої обслуги, але Вашинґтон не може погодитися на те, щоб на Кубі залишилася майже повна дивізія совєтської бойової армії. Одночасно ведуться на терені ОН переговори між представниками ЗДА і СССР в справі Куби, але в цих переговорах немає ніякого успіху й досі.

КОМІСІЯ ПЛЯНУВАННЯ СТОЛИЦІ ОСТАТОЧНО АПРОБУВАЛА ПЛОЩУ ПІД ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ

Вашинґтон. — Комісії Плянування Столиці (National Capital Planning Commission) на своєму засіданні в четвер, 6-го грудня 1962, остаточно апробувала площу під будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні, полагодивши позитивно цю вже одну з останніх важливих формальностей у цій справі. Апробована площа, що знаходиться при вулиці „P" (Пі) між 22-ою і 23-ою вулицями в безпосередньому віддаленні від Массачуссетс евеню, при якій приміщені більшість амбасад, була обрана Комітетом Пам'ятника Шевченкові та опісля затверджена і запропонована для тієї цілі секретарем внутрішніх справ. Тим часом, згадана Комісія Плянування Столиці на своєму засіданні 25-го жовтня ц. р. чомусь вагалася апробувати цей вибір та відложила справу, і були деякі побоювання, що вона могла б її відкладати аж до вигаснення закону 86-749, що його схвалив Конґрес і підписав Президент та який дозволяє на будову пам'ятника Шевченкові у столиці на публічній площі. Закон втратить свою силу, якщо б у 1964-му році пам'ятник не був побудований або як що б до того часу секретареві внутрішніх справ не були пред'явлені докази, що будова почалася та що на це є відповідні фонди. Негайно після того, як стало відомим, що Комісія Плянування вагається з апробатою площі, Комітет Пам'ятника Шевченкові, зокрема його заступник голови проф. Л. Добрянський та екзекутивний директор Йосип Лисогір вжили багато заходів, включно з посередньою інтерпеляцією в Білому Домі й добилися того, що площа остаточно була затверджена. Наради Комісії в четвер, 6-го грудня, були попереджені нарадами Екзекутиви тієї Комісії в середу, 5-го листопада, на яких справу з'ясували проф. Лев Добрянський, п. Й. Лисогір, адв. Степан Ярема та інж. А. Осадца. Після апробати площі, залишаються ще деякі менші формальності, в цьому й узгляднення деяких рекомендацій, що їх висловила столична Мистецька Комісія, апробувавши в принципі обраний окремим жюрі проєкт пам'ятника у виконанні скульптора Молодожанина з Вінніпеґу. Над узгляднениям тих рекомендацій п. Молодожанин тепер працює і мав би закінчити цю свою працю до кінця цього місяця. Із принциповим прийняттям проєкту пам'ятника та тепер остаточною апробатою площі під його будову вже не передбачається жадних поважніших труднощів для здійснення закону та здвигнення пам'ятника Шевченкові в столиці Америки. На позитивні рішення багатьох урядів мав поважний вплив той ентузіязм, що його виявила американсько-українська спільнота, як і українці в цілому світі до акції в справі побудови пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні, зокрема складені на ту ціль пожертви, що сумарично переступили вже чверть мільйона долярів. Дальші щедрі і масові пожертви на ту ціль не тільки допоможуть здійснити плян будови пам'ятника, але й в поважній мірі причиняться до поширення та закріплення тих ідей, що лягли в основу будови пам'ятника та що є його ціллю: прославити українське ім'я й український нарід та його ідеали прославленням найбільшого сина нашого народу та найпалкішого виразника волі Тараса Шевченка. Комітет Пам'ятника Шевченкові очікує, що тепер, після остаточного полагодження всіх найважливіших формальностей та остаточного відкриття шляху для будови пам'ятника, українська спільнота в Америці відгукнеться новими масовими пожертвами на ту ціль. Полагодивши ці формальності, Комітет плянує вже з кінцем квітня 1963-го року влаштувати врочисту дедикацію обраної і апробованої площі під будову пам'ятника, після чого почнеться й сама будова пам'ятника, що буде відкритий з найбільшими врочистостями в 1964-му році, в якому припадає 150-річчя з дня народження великого Кобзаря.

Українська Громада Ню Йорку вшанує М. Лисенка, батька української музики, величавим концертом цієї неділі

Микола В. Лисенко (1842-1912)

Ню Йорк. — В найближчу неділю, 9-го грудня, Українська Громада цієї світової метрополії вшановує Миколу В. Лисенка, „Батька української музики", у 120 річчя його народження і 50-річчя його смерти, величавим концертом його творів у виконанні трьох великих хорів — „Думка" з Ню Йорку, „Кобзар" з Філядельфії і „Трембіта" з Нюарку, оперових солістів та симфонічної оркестри. Концерт відбудеться в залі Гантер коледжу і почнеться точно о год. 8-ій ввечері. В програму концерту входять найкращі зразки музичної творчости Лисенка, переважно до слів Тараса Шевченка. Концертом диригуватиме його мистецький керівник композитор Антін Рудницький. Солістами виступлять сопрано Шарльотта Ордассі - Баранська з Метрополітальної опери та бас Осип Гошуляк з Канадійської Оперної компанії. Святочне слово виголосить д-р Зиновій Лисько.

ІНДІЯ ЗАКРИВАЄ КИТАЙСЬКІ КОНСУЛЯТИ

Ню Делі. — Індійський уряд рішив закрити свої консуляти в комуністичному Китаї та зажадати від Комуністичного Китаю, щоб той закрив свої консуляти в Індії. Індія мала консуляти в Шанхаї і в Льгасі, столиці Тибету, а Китай втримував свої консуляти в Калькуті і Бомбаї. Після закриття всіх тих консулятів залишаться, як єдині зв'язкові дипломатичні станиці, амбасади в Ню Делі й Пейпінґу, при чому від довгого часу ані Індія ані Комуністичний Китай не мають амбасадорів, а керівниками амбасад є шарже д'аффер. Рішення Індії закрити консулярні станиці є доказом, що індійський уряд не сподівається покращання індійсько-китайських взаємин а, навпаки, приготовляється до довгої і затяжної та важкої війни, хоч як її не хоче. Індійський прем'єр Джавагарлал Неру закінчив об'їзд північно - східнього відтинку індійсько - китайського фронту в товаристві новопризначеного міністра оборони І. Б. Чавана, на місце відомого комунофіла Крішни Менона, що вбачав головного ворога Індії в Пакістані, а не в Комуністичному Китаї, цілком занедбав стан індійських збройних сил і насправді став головним винуватцем важкої індійської прогри в часі від 8 вересня. Останні важкі втрати індійські війська зазнали в періоді між 20 жовтня і 22 листопада. На своїй пресовій конференції в Тезпурі провінції Ассам Неру заявив, що він все ще докладно не знає подробиць запропонованого китайськими комуністами військового перемир'я. Проте Індія офіційно відкинула його з уваги на те, що за тією комуно-китайською пропозицією в китайських руках залишились би коло 15.000 кв. миль індійської території в провінції Лядах, що їх китайські комуністи зайняли збройною рукою. Все ж, індійці сподіваються, що Комуністичний Китай не захоче дійсної великої війни та що тому прийде до переговорів і до індійсько - китайської конференції, яка у висліді дасть коректуру кордонів у користь Китаю, але дозволить Індії „зберегти обличчя". Однак родини індійських урядовців з амбасади в Пейпінґу виїхали до Індії, бо не виключається також зірвання дипльоматичних взаємин між Індією і Комуністичним Китаєм. Індійський прем'єр пояснив, що рішено закрити консуляти в Китаї, головно тому, що китайські комуністи не допускали, щоб ті станиці правильно діяли, шикануючи відвідувачів, відрізуючи телефонічну сполуку і т. п.

Американський Музей Іміґрації закликає жертвувати предмети української культури

Ню Йорк. — Могутню американську державу створили люди різних рас, вір, кольору і національностей своєю спільною працею. І тепер американці різної раси та різних віровизнань і національностей спільно будують Американський Музей Іміґрації на острові, де стоїть славна Статуя Свободи. Цей Музей буде показувати культурний вклад кожної нації в американську культуру. Плян будови цього Музею опрацювали різні патріотичні групи разом із науковцями - спеціялістами в ділянці історії іміґрації, і наслідки їхньої праці можна буде побачити на початку 1964-го року, коли Музей буде відкритий в рямках Світової Виставки.

В Музею буде показана історія американської іміґрації за допомогою постійної виставки предметів, що походять із різних діб іміґрації до цієї країни. Найбільше місця призначать для років від 1815 до 1914 року, коли аж 35 мільйонів осіб прибули до ЗДА. Виставка ця змальовуватиме ті причини, які змушували прибувати людей до ЗДА, та показувати різні предмети, що їх іміґранти привозили до цієї країни, і вкінці виявляти ті осяги, які вони зробили тут у новому світі.

Щоб виявити вклад українців в американську культуру, треба на цій виставці показати в гарному виборі такі предмети, які свідчили б про наше культурне життя. Можуть це бути такі книжки, як Святе Письмо, хрести, молитовники, куховарські книжки, співаники, та інші українські видання. Потрібні і зразки української одежі: чоловічі і жіночі костюми з різних околиць в Україні і різні предмети біжутерії, годинники, маленькі хрестики на шию, бранслети і т. п. Потрібні і українські гроші, банкноти і монети, музичні інструменти, вишивки, історичні і етнографічні малюнки, частини меблів в українському стилі.

Хто хотів би щось подарувати до Американського Музею Іміґрації, той може написати до Музею на подану прикінці адресу, і коротко описати, що він хотів би передати до Музею. Добре було б, якщо це можливо, післати фотографію того предмету. Наші фахівці відпишуть вам і дадуть найкращу раду та виберуть предмет, який найкраще надається до Музею. Просимо не висилати нам нічого без попереднього контакту з нами.

Ми не звертаємося про грошові пожертви, тільки про культурні предмети української іміґрації, бо хочемо з вашою допомогою вірно виявити те все, що українці внесли в культуру цієї країни.

AMI Historian U. S. Department of Interior National Park Service, 15 Pine Street, New York 5, N. Y.

Британія погрожує Европі ревізією свого стратегічного плянування

Лондон. — Внаслідку непримирливого становища, що його шість західньо - европейських континентальних держав — Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембурґ — займають у відношенні до британських умов щодо вступу до Спільного Господарського Ринку — Британія загрозила, що — не діставши доступу до Спільного Госп. Ринку, вона буде примушена зревідувати свої військові зобов'язання в рямцях Північно - атлянтійського пакту (НАТО) щодо оборони европейського суходолу, бо не схоче купувати для втримання понад 50.000 свого війська в Надренії чужинецької валюти у тих країнах, які одночасно високими митами загороджують імпорт британських товарів. Ці загострені відносини між континентальними західньо - европейськими країнами і Британією прийшло якраз тоді, коли американський державний секретар Дін Ачесон у своїй промові до вихованців військової Академії у Вест Пойнті картав Британію за її відірвання від Европи та ніби вже „зіграну історичну ролю". Завваги Ачесона, який водночас виступав рішуче за підвищення збройної сили НАТО та надання більшого політичного розмаху цьому західньому оборонному блькові, обурили англійські керівні чинники. Американський уряд став на становищі, що Дін Ачесон висловлював свої особисті погляди, не займаючи ніякого офіційного становища в державній Адміністрації. — Якщо Британія зредукувала б, замість збільшити, свої війська в Західній Европі, то це мало б поважний наслідок і на американське становище в НАТО.

Справа нової коаліції в Німеччині знову ускладнилась

Бонн. — Переговори між керівною Християнсько-демократичною партією і Соціялістичною партією, які почались офіційно у вівторок 11 ц. м., раптом натрапили на нові труднощі. 190 соціялістичних парляментарних послів перевели в цій справі 9-годинну бурхливу тайну конференцію, на якій радикальна частина соціялістів вимагала, щоб взагалі не вступати до уряду, очолюваного Аденауером. Компроміс осягнено в резолюції, яка схвалює дальші переговори з Аденауером про міжпартійну коаліцію, з тим, що в тих переговорах мають бути вирішені також „персональні справи". Речник соціялістів Франц Барзік признав перед пресою, що річ іде тут про особу самого Аденауера. Аденауер так розгнівався на ту заяву, що відкликав призначену вже другу свою розмову з соціялістами. Офіційний провід Соціялістичної партії не вдоволений виступом Барзіка і негайно склав заяву, що „зайшло тут „непорозуміння", що його соціялісти хочуть безпосередньо з'ясувати, — але старий Аденауер образився. З соціялістичного і християнсько-демократичного боку знайшлись посли, які негайно взялись за лагодження цього інциденту. Гадають, що за справу розв'язання кризи уряду візьметься президент Гайнріх Любке, який вернувся з офіційної візити в Індії.

Об'єднання українських письменників „Слово" видало свій літературний збірник

Ню Йорк. — Найближчими днями появиться вже на книжковому ринку опублікований великою, понад 500-сторінковою книжкою Літературний збірник Об'єднання Українських Письменників „Слово", в якому взяло участь 36 авторів. В першій частині збірника вміщене недруковане досі оповідання репресованого Совєтами українського белетриста, учасника процесу СВУ Михайла Івченка, нова повість В. Гайдарівського „Заячий пастух", і крім цього поетичні та прозові твори письменників С. Гординського, В. Лесича, Д. Гуменної, В. Барки, У. Самчука, О. Веретенченка, А. Гака, Л. Полтави, О. Тарнавського, П. Килини, Б. Рубчака, О. Ізарського, Н. Щербини, Яра Славутича, З. Дончука, В. Біляєва, І. Керницького, Ю. Буряківця, Л. Коваленко, Хведосія Чички, Т. Осьмачки, Г. Журби, В. Лесича та переклади Оксани Соловей, Б. Рубчака і С. Гординського. В другій частині, критично - бібліографічній вміщені матеріяли В. Дорошенка про Ф. Дудка, І. Костецького, І. К-го, О. Тарнавського про творчість У. Самчука, Б. Кравцева про модерну поезію в Україні, В. І. Гришка про підсовєтську прозу, В. Сварога, недруковані досі фрагменти із щоденника В. Винниченка, спогади Галини Журби, рецензії О. Василевої, Б. Подоляка та ін., як теж стаття про велику втрату української літератури — смерті Тодося Осьмачки. З приводу появи цього літературного Збірника Об'єднання „Слово" влаштовує в неділю дня 23 грудня ц. р. зустріч письменників із публікою, участь в якій візьмуть автори збірника як теж видатні українські мистці. День перед тим, в суботу 22 грудня відбудеться велика річна нарада Об'єднання „Слово" та вечір на пошану Тодося Осьмачки, влаштований спільно з УВАН.

Індія таки сподівається дістати від СССР бомбовики

Ню Делі. — Індійський прем'єр Неру заявив в парляменті в минулий вівторок, що треба сподіватися „кількох" совєтських бомбардувальників типу МИҐ - 21 при кінці цього року — кілька таких літаків наспіли б до Індії в наступному році, а ще кілька в 1964. На запит з посольських лавок Неру відповів, що індійська амбасада в Москві дістала запевнення, що Совєтський Союз дотримає свою давню обітницю, але — мовляв — існують „труднощі" з доставленням Індії обіцяних бомбардувальників. Неру ніби виправдував ці труднощі совєтським арґументом, що Совєти найбільшу вагу прикладають до будованої ними в Індії фабрики літаків типу МИҐ та що вони тому пришлють спершу тільки „взорцеві" літаків. Ця справа виринула в індійському парляменті у зв'язку з заявою британського міністра Дункана Сандіса у парляменті в Лондоні. Дункан Сандіс саме вернувся з Індії, де він обслідував тамошні потреби Індії, що виринули внаслідку комуно-китайської агресії та посередничив між Пакістаном і Індією в справі їх затяжного спору про Кашмір.

Східньо-німецькі комуністи говорять про потребу компромісу

Берлін. — Східньо-німецький диктатор Вальтер Ульбріхт, промовляючи в минулу неділю на партійному зібранні в місті Коттбус, заявив, що його уряд готовий до переговорів задля осягнення компромісу задля осягнення комБерліну з останньою ціллю — осягнення мирового договору та з'єднання Німеччини. Покищо — казав Ульбріхт — він уважає, що треба знайти „гнучкішу позицію" та нав'язати контакти, які вможливили б двом частинам німецького народу „жити разом". Вальтер Ульбріхт нічого не згадував вже про сепаратний мировий договір між СССР і Східньою Німеччиною ані не повторював будь-яких погроз на адресу Західнього Берліну, ані не вимагав такого порозуміння, яке „зліквідувало б шпигунські центри, зберігані в Західньому Берліні колами реваншистів". Врештою, Ульбріхт говорив про конечність поступок з обох сторін і запевняв, що „можливими є різні компроміси". Це вперше той войовничий східньо-німецький диктатор заговорив таким нібито примирливим тоном. Його останній виступ з 27 жовтня ц. р. був такий напастливий і провокаційний, що навіть большевики в Москві насторожились і заборонили його оприлюднення. Ту недільну промову Ульбріхта оприлюднено щойно в минулу середу, вигладивши її в міжчасі та рішивши надати їй розголосу. Тому західні коментатори передбачають успішне закінчення розмов про облегшення західнім берлінцям відвідування ними родин і приятелів в Східньому Берліні.

КАТАСТРОФАЛЬНА МРЯКА В ЛОНДОНІ

Лондон і сумежні околиці вкрила останніми днями густа і важка мряка, паралізуючи комунікацію і спричинюючи смерть 67 осіб. На фото: постать ґвардиста й обриси двох прохожих на одній із вулиць Лондону.

Кастро удержавнює приватні крамниці

Гавана. — Кубинський уряд 5-го грудня видав зарядження, згідно з яким майже всі крамниці з одягом, обувою та залізними товарами переходять на власність держави, а в приватних руках залишаються тільки ті підприємства, якими заряджують самі власники або члени їхніх родин. Уряд Кастра пояснив, що удержавлення крамниць зроблено на те, щоб був справедливий розподіл товарів між потребуючих. Перед крамницями з вище згаданими товарами від 5-го грудня стоять поліцисти. Численні крамниці є закриті, а на вікнах і дверях є відзнаки з серпом і молотом та написи: Націоналізовано! На Кубі є велика недостача обуви. Міністер внутрішної торгівлі Мануель Люзарно заявив недавно, що обуву мають право купувати тільки фабричні робітники і урядовці. Власники сконфіскованих крамниць у віці понад 60 років мають дістати пенсії, а інші мають працювати за такі платні, які вони мають тепер. Куба хоче запевнити собі дальшу допомогу СССР і висилає Президента Інституту Аграрної Реформи д-ра Карльоса Рафаеля Родріґеза до Праги і Москви, де кубинський представник має домагатися дальших кредитів від Москви.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** запросив до Білого Дому десятьох директорів радіових стацій, щоб подякувати їм за те, що під час кубинської кризи безінтересовно передавали потрібні інформації майже впродовж трьох тижнів. Секретар Білого Дому П'єр Салінджер заявив, що жадна стація не домагалася винагороди, але уряд старатиметься таки дещо їм заплатити за той втрачений для платних оголошень час.

● **Пані Джаклін Ф. Кеннеді** від понеділка перебувала в Ню Йорку, де робить різдвяні закупи, відвідує мистецькі ґалерії і виставки мистецьких меблів. Вона має купити дарунок для свого свекра Джозефа П. Кеннеді. У вівторок увечері вона відвідала Театр Рояль, де грали п'єсу „Лорд Пенґо". Тисяча відвідувачів театру щиро вітали дружину Президента, яка була в товаристві автора п'єси С. Н. Вермана.

● **Новообраний сенатор** із Ню Мексіка Едвін Л. Мечем заявив, що його Республіканська партія зможе виграти президентські вибори в 1964-му році якщо вмітиме „продати виборцям свій консерватизм".

● **Демократичний** кандидат на губернатора Ню Йорку Роберт Морґентав склав присягу як окружний прокуратор ЗДА в Ню Йорку. Він вже займав це становище, але 5-го вересня він із нього зрезиґнував, бо дався намовити кандидувати. Його становище не було обсаджене бо досі працював на ньому асистент прокуратора Вінсент Л. Бродерік.

● **Міська Рада** міста Ню Йорку пропонує бюджет на півтора року, від 1-го січня 1963 до 30-го червня 1964 року суму $1,84,755,351. Посадник Ню Йорку Роберт Ваґнер пропонує всім аґенціям якнайбільшу ощадність.

● **В Сентрал Веллі, Н. Й.**, помер у віці 92-ох років колишній конґресмен республіканець перед і під час першої світової війни Вілліям Стайлес Беннет, який вніс був резолюцію в Конґресі про те, щоб ЗДА зайняли Канаду.

У СВІТІ

● **Папа Іван XXIII** цілком подужав. В минулу середу він з'явився всміхнений у вікні своєї кімнати у Ватиканському палаці та виголосив через гучномовці коротку промову до маси народу, яка завжди знаходиться на площі святого Петра. Він запевнив своїх слухачів, що стан його здоров'я „з кожним днем іде до кращого". В минулу неділю Папа був ще блідий і кволий, в три дні пізніше віднайшов давню бодрість. Наприкінці, Папа благословив людей на площі св. Петра. Вселенський Собор стрінув радісною маніфестацією вістку про поворот Папи до здоров'я.

● **Афера тижневика „Дер Шпіґель"** в Західній Німеччині приймає щораз ширші розміри. Поминувши урядову кризу, яка ще не закінчилась, арештовано вже сьому особу під закидом участи в злочині державної зради, доконаному через проголошення друком тайни нової західньо - німецької армії. Цим останнім арештованим є 48-річний Павль Конрад, почесний туніський консул в Бонні, західньо - німецький громадянин.

● **У Берліні** невідомі людці вибили двома бомбовими вибухами дві просторі діри в мурі, що ділить дві частини того міста. Вибух стався в американському секторі Західнього Берліну вночі, в тому самому часі, як до Західнього Берліну прибув американський генерал Джеймс Полк, щоб стати заступником генерала Альберта Ватсона на становищі команданта американського ґарнізону. Східньо - німецькі власті назвали цей останній атентат на берлінський мур — „важкою прикордонною провокацією".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Перед 150-річчям Шевченка

Вже не цілих півтора року відділює нас від березня 1964-го року, коли Україна і вся українська спільнота у вільному світі святкуватимуть 150-річчя з дня народження найбільшого пророка України, предтечі її національного і політичного відродження.

150-річчя народження Тараса Шевченка достойно й урочисто, ювілейними святкуваннями відзначить українська спільнота в усьому світі, особливо ж у З'єдинених Державах Америки, де готується вона увіковічнити пам'ять Шевченка збудуванням йому монумента в столиці ЗДА — Вашингтоні. Громадянство заявило свою широку підтримку щедрими пожертвами на побудування цього пам'ятника, і Шевченківський комітет у ЗДА вживає всіх потрібних заходів, щоб відповідно провести урочистості його відкриття, запляннованого на 1964-ий рік.

Проте, у Шевченківський Ювілейний Рік українська спільнота у світі не може обмежитися самою лише побудовою пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні і хоч би навіть найбільш маніфестаційним його відкриттям. У зв'язку з цією ювілейною датою українська спільнота мусить почати вже тепер наполегливу й основну підготову, щоб поглибити культ Шевченка серед українців, поширити знання про Шевченка і його творчість серед усіх народів світу і побудувати йому водночас із гранітовим чи бронзовим також і відповідний пам'ятник у вигляді ювілейних видань його творів і наукових праць про нього. Започаткувати й розвивати відповідну акцію в цьому напрямку треба вже тепер. Дотеперішня акція для прославлення Шевченка як Пророка волі українського та всіх народів світу, започаткована українцями у вільних країнах, заставила Москву почати відповідну акцію й із свого боку, щоб представити Шевченка, як предтечу нелюдського і безбожницького большевизму і щоб накинути світові спотворену оцінку його творчости. Для здійснення цих, поставлених московською компартією, завдань створено у Москві „всесоюзний" комітет, і перші спроби підготови до цього ювілею в бажаному Москві напрямку започаткували вже совєтські делеґації на міжнародному терені, в рямцях ЮНЕСКО. Щоб применшити значення побудови українською еміграцією пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, Москва заплянувала подібний пам'ятник в Москві.

Шевченківський Ювілейний Рік відзначатимуть також і в поневоленій Україні. Велетнем української волі і правди постане Шевченко в душах широких народних мас України, полум'яними закликами пролунають знову в народній свідомості його заклики порвати кайдани, вражою злою кров'ю окупанта окропити волю і пом'янути поета незлим, тихим словом у визволеній, уже справді вільній українській народній сім'ї. Рівночасно окупантський комуністичний режим докладе всіх зусиль і заходів, щоб спотворити й сфальшувати саму постать Поета і його творчість так, як це робить Москва — на щастя досить безуспішно — вже довгими десятиліттями. Акцію в цьому напрямку большевицький режим в Україні започаткував уже з допомогою призначеного ним „Урядового республіканського ювілейного Шевченківського комітету", який 22-го листопада ц. р. відбув спеціяльне засідання в справі запляннованого на 1964-ий рік офіційного відзначування 150-річчя Шевченка як „революційного демократа". Згаданий комітет плянує провести урочисті засідання, вечори і концерти, наукові сесії і конференції, виставки, пленуми, покази фільмів та ін. Мають бути видані до цієї дати 160 книжок і будуть проведені окремі заходи для відповідної інформації про Шевченка в опінії „народів зарубіжних країн" і т. д.

Усій тій підготовній роботі, спрямованій майже виключно на совєтизацію Шевченка і його творчости, українська спільнота у вільному світі мусить протиставити в ювілейний рік українську правду — справжній зміст Шевченкового життя і слова, справжнє його обличчя, як поета українського народу й української землі.

У Тант, Сталін і Хрущов

Генеральний секретар Об'єднаних Націй у своїй промові в Джан Гопкінс університеті в Балтіморі, М. Д., кілька днів тому дорікав західнім державам, що вони ніби нехтують факт великої зміни, яка зайшла в Совєтському Союзі із смертю Сталіна. Сталін, казав він, вважав, що війна неминуча, а Хрущов ставить на місце сталінської доктрини про неминучість війни — власну філософію співіснування. Західня закордонна політика замало надає уваги цій „очевидній зміні" і не достосовується до неї. Таким достосуванням — вважає У Тант — повинно бути рішення йти на взаємні компроміси задля збереження миру та можливости співпрацювати у господарському сприянні недорозвиненим країнам.

Ця промова У Танта, широко зреферована в американській і — напевно — совєтській пресі, може послужити за шкільний зразок так званої споминної логіки: там ніби одна думка правильно виникає з другої. Але, коли заглянути вглиб тих думок, то виходить одно велике непорозуміння. В головній тезі У Танта, що в СССР зайшла „очевидна зміна" від часу смерти Сталіна, береться на увагу тільки зміну совєтської тактики і достосованої до неї пропаґанди. Ані в дальших цілях російського большевизму, ані в реальній совєтській закордонній політиці ніяких змін нема. Не Сталін, а Хрущов заявив: „ми вас угробимо", і той самий Хрущов десятки разів заявляв про „вищість" комуністичної системи, про перевагу совєтської зброї та совєтської економіки і, внаслідок того, неминучість перемоги комунізму в усьому світі. Коли ж Хрущов пропагує мирне співіснування, а не війну, то це ж він також неоднократно цілком ясно і виразно підкреслював, що те співіснування є тільки засобом без проливу крови і без ризика, що його несе війна, осягнути перемогу комунізму. І це ж Хрущов уклав теорію „визвольних воєн", в яких мусить брати активну участь Совєтський Союз, — маючи тут на увазі ведення підривних акцій, бунтів, революцій і державних переворотів під плащиком „визвольних" гасел, як ось на Кубі, в Ляосі, Південному В'єтнамі, скрізь, де тільки можна затіяти таку штуку.

Ані на 20-му з'їзді компартії СССР, ані будь-коли пізніше Хрущов та його кліка не виступали проти сталінської закордонної політики. Вони таврували Сталіна за створений ним „культ особи", за винищування правовірних комуністів, запідозрених у нельояльності до Сталіна, за здвигнення величезного поліційного апарату, шеф якого міг стати загрозою для інших володарів, як це було з Лаврентієм Берією. Але ніколи вони не критикували Сталіна за його закордонну політику, яка привела до найвищого зросту Совєтського Союзу, пересунувши його кордони над Дунай і Шпре, на японські Курільські острови. Хрущов, проводячи сталінську політику, здавив криваво революцію на Мадярщині, за Хрущова збудовано берлінський мур, Хрущов виснажує совєтську економіку задля здвигання могутніх збройних сил з наймодернішою зброєю і Хрущов гатив черевиком по пульті в Об'єднаних Націях, зберігаючи сталінський стиль у холодній війні.

Непорозуміння У Танта стосується і його завваг на тему Заходу чи пак Америки. Якої ще більшої компромісовости хотів би бачити У Тант за ту, яка дотепер була і є? Айзенгавер запросив Хрущова до Америки і погодився на конференцію на вершинах, яку зірвав у Парижі Хрущов. Кеннеді полетів на зустріч з Хрущовим до Відня. ЗДА виявили святу терпеливість і безконечних, большевиками явно саботованих, переговорах в справі роззброєння й атомового договору, ні в одній країні ЗДА не перевели збройної інтервенції. Якщо під назвою „компромісу" У Тант хотів би бачити капітуляцію Заходу за зразком капітуляції в Мюнхені в 1938 році, то він не виявив того розуміння дійсної суті нинішніх міжнародних відносин, що його повинен мати генеральний секретар Об'єднаних Націй.

М. Чировський

КУБА І ЕКОНОМІКА ЗДА

П'ять тижнів тому у статті „Економіка і політика", в серії цих же розвідок на господарські теми ми писали, що кубинська криза поважно вплине на економічні процеси Америки. Недовго прийшлося й чекати на потвердження тих здогадів.

Ще три тижні тому здавалося, що ринкові процеси в ЗДА все ще перебувають у застої - імпасі, при відносно високому рівні затруднення виробничих факторів. Тоді підкреслювалося, що цей стан є своєрідною підготовою народного господарства до чергової економічної знижки. А от сьогодні вже справи виглядають зовсім інакше

Продаж авт перейшов усякі сподівання, перевищивши своїм розмахом рівень листопада минулого року; виробництво і замовлення ростуть, заповідаючи загальний ріст економіки. Безперервне, хоч і повільне, поліпшення виявляє й сталева промисловість; нові замовлення на сталь збільшуються, і її продуценти сподіваються дуже доброго для себе 1963-го року.

Кубинська криза спричинила ріст федеральних видатків, що великою мірою також вияснює раптове поліпшення на ринку. Відблиском і мірилом всього цього є біржа, де протягом кількох тижнів значно зросли ціни на акції.

Але поліпшення ринку прийшло не тільки у висліді останніх подій. Спричинився до цього й святочний час із Днем Подяки, коли помітно пожвавилась роздрібна торгівля, що від жовтня зросла на 7% і зростатиме аж поза Різдвяні Свята. Цей момент не має, одначе, тривкого значення.

Що американському народному господарству вдалося уникнути передчасної рецесії у 1962-му році — це вже незаперечний факт. Али чи удасться недопустити до ринкового заломання восени наступного року, в традиційному періоді рецесії, як то виходить з досвіду черговости коньюнктурних вагань у повоєнних часах, — це залежить високою мірою від американського споживача.

Федеральна Резервова Банкова Система опублікувала висліди своїх ринкових досліджень, зокрема постави та плянів консумента, які виявляють його готовість збільшити закупи товарів тривалого вжитку — домів, меблів, авт, домашнього устаткування. Останні тижні позначилися закупівлею всілякого роду люксусових товарів — біжутерії, годинників, телевізорів, радіоапаратів, музичних інструментів і туристичного приладдя . Консумент розпоряджає під цю пору колосальними фінансовими засобами, на 19 більйонів більше, як у минулому році. Крім того, консумент має величезні кредитові можливості, якими в останніх роках користувався він у такому відношенні: 1960 рік — 52%, 1961-ий — 51.4%, 1962-ий — 51.2%.

В руках консумента . споживача ключ до економічного розмаху. Видається, що у висліді кубинської кризи, дипломатичної — хоч може й на коротку мету — перемоги ЗДА і піднесення престижу ЗДА, а також у зв'язку з ширшими можливостями федеральних видатків і ринкової, хоч хвилевої, поправи, — американський споживач рішився збільшити свої закупи. До цього рішення, можливо, причинилося і пляноване в наступному році обниження індивідуального прибуткового податку.

Але це ще ніяк не значить, що оця готовість споживача закуповувати більше товарів тривалого вжитку і люксусів вдержиться на довшу мету, щоб забезпечити ріст ринкових процесів. В кожному разі, у цій хвилині перемагають оптимістичні настрої і надії на кращий розвиток народного господарства: щось протилежне до настроїв з-перед кубинської кризи.

Куба напевно причинилася до збільшення шансів демократів у останніх виборах. Можливості республіканців перед кризою були куди кращі, хоч дехто цьому заперечував. Зміцнення ліберальних позицій президента Кеннеді в Конґресі пригадує ще один важливий економічний, передусім фінансовий момент, а саме — величезну заборгованість ЗДА.

Одержимість демократів доктриною суспільного добробуту у високій мірі спричинила раптове збільшення федерального боргу, що вже переступив $300 більйонів і постійно росте. За останні 33 роки федеральний бюджет виявив 27 річних дефіцитів. За три роки урядування нинішньої адміністрації наростання дефіциту представляється наступно: 1960/61 — $6.3 більйона; 1961/62 — $7.8 більйона; 1962/63 — $10 більйонів. І це тоді, коли Айзенгавер плянував $1:5 більйона бюджетової надвишки у 1960/61 році, а Кеннеді обіцяв збалянсувати 1961/62 рік і осягнути надвишку в 1962/63 р.

За останні три роки федеральні прибутки збільшилися на $8.1 більйона, а видатки на $17.2 більйона. І хоч ліберальні економісти твердять, що ріст федерального боргу, при наявності росту народного господарства, не становить жадної небезпеки, що федеральний борг може рости, якщо можливо було б при дефіцитових видатках досягнути у 1970-му році $800 більйонів крайової продукції, то ці економісти таки не мають рації.

Такі твердження заперечують здоровій логіці. Ріст економіки при дефіцитових видатках, тобто „житті понад стан", прискорює темп господарських процесів, збільшує коньюнктурні вагання, утруднює контролю цих вагань, загострює чутливість економіки на різного роду неґативні явища, робить її „штучно відживлюваною" і посилює інфляційний тиск. А покищо не видно, щоб уряд президента Дж. Кеннеді збирався змінити свою економічну політику на „консервативнішу".

ЧИ БУЛИ ЗАВОРУШЕННЯ В УКРАЇНІ?

Піднесення цін на м'ясо і масло в СССР з днем 1-го червня ц. р. було великим ударом для населення, і воно мусіло викликати велике обурення. Це обурення подекуди вилилося у демонстрації і заворушення. Деякі відомості про це дійшли і у вільний світ.

Щоденник „Парі Прес" з 25 липня повідомляв про страйки і заколоти в Новочеркаську, Ростовської области. Про ці самі події повідомляв також лондонський часопис „Дейлі Телеграф" з 7-го серпня ц. р., потверджуючи, на основі своїх інформацій, попереднє повідомлення про заворушення у Новочеркаську і здушення їх військом.

Паризьке „Українське Слово" з 12-го серпня ц. р. у своїй кореспонденції з Гельсінок п. з. „Мешканцям раю урвався терпець" подало повідомлення наочного свідка заворушень в одному з південних міст України у червні 1962-го року. З очевидних причин газета не подала докладніших відомостей про самого свідка та про місто, згадане в кореспонденції.

А мюнхенський „Шлях Перемоги" з 29-го липня ц. р. на основі своїх інформацій „з вірогідного джерела" повідомив , що в червні у Донецькому басейні, в районах Донецька і Краматорська, були масові страйки та заколоти головно гірників, обурених піднесенням цін на продукти харчування, і що ті страйки та заколоти здушено військом і відділами КҐБ.

Хоч як Москва пильнує, щоб такі вістки не продісталися за кордон, тепер уже є немало способів, щоб хоч дещо із засекречених подій доходило у вільний світ.

Немає сумніву щодо вірогідности інформацій „Дейлі Телеграф" і інших часописів. Зрештою, вірогідність всіх таких інформацій потверджують матеріяли, публіковані совєтською пресою і передавані через радіо.

Якби хто хотів завдати собі труду і перестудіювати ті матеріяли, то міг би ствердити таке:

Починаючи від грудня 1961-го року витоп чавуну, сталі і прокату та видобуток вугілля у Донецькій області постійно зростали („Радянська Україна" з 4-го квітня ц. р.), при чому місячні пляни витоплення чавуну виконувалось на 100 і навіть більше відсотків, сталі — дещо більше як 95%, прокату — 90%, а видобутку вугілля — на 100 і більше відсотків. Місячний плян у травні Донецька область виконала по чавуну на 101.8%, по сталі — 97.7%, по прокату — на 103% і по видобутку вугілля — на 100.3%.

Але вже плян за першу половину червня 1962-го року для тих самих видів продукції Донецька область виконала відповідно на 100.8, 92.1, 77.0, і 97.8%, а за цілий червень відповідно на 101.1, 93.8, 93.2, і 100.5%.

Таке нагле обниження відсотка виконання плянів, можна здогадуватись, постало внаслідок арештувань гірників і металюргів у згаданих заворушенях. Щоправда, пляни витопу чавуну і видобутку вугілля у червні 1962-го року виконано і навіть перевиконано, але зараз же у першій п'ятиденці липня пляни виконано тільки на 92.6, 88.2, 73.8, і 98.3%, так само був невиконаний плян за 20 днів липня, а місячний плян липня був виконаний відповідно на 98.2, 92.3, 88.8 і 101.1% („Радянська Україна" з 2-го серпня ц. р.).

Протягом серпня область не виконала ні 5-денних, ні 15-ти, 20-ти та 25тиденних плянів, повідомлення за цілий місяць серпень, на жаль, немає, але у перших днях вересня і протягом цілого вересня область не виконала плянів („РУ" з 8, 14, 18, 22 і 27-го вересня ц. р.).

Місячного пляну за вересень область по чавуну, сталі і прокату не виконала, плян вуглевидобутку виконала на 100%.

Відставання Донецької области по всіх показниках було таке алярмуюче, що „Радянська Україна" у своїй передовій статті з 30-го вересня писала: „. . . Неритмічно працює вугільна промисловість Донецького раднаргоспу, понад 40 шахт не виконало 8-місячного пляну . . . не справилися з виконанням 8-місячного пляну понад 36% підприємств".

У жовтні Донецька область продовжувала відставати, одначе місячний плян був виконаний відповідно на 99.8, 103.2, 106.4 і 100.6%.

Як же воно так, що область, відстаючи з виконанням плянів упродовж кожного місяця, наприклад, у вуглевидобутку, все ж таки місячні пляни виконує: плян видобутку вугілля виконано у червні на 100.5, у липні — на 100.1, у вересні — на 100 і у жовтні на — 100.2%.

Цю таємницю розкриває кореспонденція С. Іваненка п. з. „Рубець на серці. Про те, як в Донбасі витискують плян", вміщена в „Экономической газете" з 27-го вересня ц. р. Іваненко описує різні махінації, з поміччю яких „виконується" пляни видобутку вугілля:

„У тресті „Шахтарськантрацит" більше як половина шахт не виконували плянів. Щоби проховати дійсний стан, керівники тресту, а також начальники ряду шахт . . . пустилися на явне фальшування. Наприклад, на шахті ч. 12 бували дні, коли видобувалось тільки по 300 тонн вугілля, але у звідомленні для тресту ставилося 630 тонн. Або котрогось дня шахта зовсім не працювала, а у звідомленні подавалось, що вона видобула 760 тонн . . . Начальник 3-го шахтоуправління Р. Маркар'ян минулого року приписав більше, як 13 840 тонн . Не менше від нього приписав також і начальник шахти ч. 20 Н. Дощечкін . . ."

І так самі совєтські матеріяли підтверджують посередньо повідомлення західньої преси про заворушення в Совєтському Союзі.

(абв.)

Демократи шукають праці для політиків, які програли вибори

Вашингтон. — Білий Дім тепер мусить затруднювати тих демократичних політиків, які програли цьогорічні вибори і тепер не мають зайняття. Цією справою займається окремий асистент Президента в персональних справах Ралф А. Данґен, який тісно співпрацює з Лоренсом О'Браєном, зв'язковим між Білим Домом і Конґресом. Цією проблемою цікавиться також голова Демократичного Крайового Комітету Джан М. Бейлі. Це вже є традиційне зобов'язання урядової партії допомогти тим своїм кандидатам, які програли не-президентські вибори. Цього року немає багато кандидатів в потребі, бо демократи виграли.

Юрій Таркович

Европейські опереткові князівства

Боротьба Франції з її 46 мільйонами населення проти маленького Монако з 24 тисячами населення видається американським журналістам смішною, і вони дивуються, що де Голь взагалі допустив до великого розголосу цієї справи, яка напевно не підвищить престижу Франції з її претенсією бути державою світового значення. Також Европа потихоньку сміється, і про опереткове князівство Монако та його князя пишеться більш, як будь-коли.

Проте, Монако, територія якого становить всього лише 370 акрів, а „збройні сили" нараховують всього 270 поліцистів, не є найменшою і найдавнішою державою в Европі. Найменшою країною є Сан Маріно, що є ніби вкраплена в Італію і існує як формально незалежна держава — 1.400 років. Деякі історики навіть твердять, що існує вона вже 1.800 років.

Сан Маріно має всього — 14 000 населення і від 1945-го року донедавна мала комуністичний уряд.

У 1945-му році, коли ми були в Сан Маріно, то там ще всюди повівали червоні прапори із серпом і молотом. Але при цьому всі мешканці (це була неділя) ішли до церкви. Жителі Сан Маріна не називають себе італійцями, бо, мовляв, вони інша нація, вони — сини „гордого" Сан Маріно. В цій державці вибирається завжди двох реґентів, але тільки на шість місяців. По шістьох місяцях відбуваються нові вибори.

У Сан Маріно виробляють добре вино, але державна скарбниця живе головним чином з продажу поштових марок, якими захоплюються філателісти всього світу. Треба признати, що італійський уряд не вмішується у справи Сан Маріно, і санмаринці свого часу обирали комуністичний уряд, але щиро вітали „капіталістичних туристів", аби вони тільки купували їхнє вино і поштові марки.

Третьою найменшою державою в Европі є Андора. Кількістю свого населення — 10 000 осіб — Андора менша від Сан Маріно, хоч територія її дещо більша. Андора лежить у Піренейських горах між Францією і Еспанією. Тут також вибирають двох реґентів, при чому одним має бути еспанський єпископ, а другим француз, але обидва вони мусять керуватися тільки добром Андори і пильнувати її „незалежности", як написано в конституції цієї республіки. Андора живе із скотарства і нелеґальної торгівлі між Еспанією і Францією, що є леґальною за офіційними законами цієї країни. Андора має всього 12 поліцистів.

Четвертою країною є князівство Ліхтенштайн, що має 14 000 населення і лежить в Альпах, між Швайцарією та Австрією. Ліхтенштайнці ніяк не можуть примиритися з тим, що поспішний поїзд по дорозі з Відня до Швайцарії не зупиняється в їхньому князівстві. Ця державка постала в 1719 році а „незалежність" здобула щойно в 1866 році, коли взяла участь у війні Австрії проти Прусії, виславши 80 своїх вояків. Щоправда, війна скінчилася ще перед тим, як хоробрі ліхтенштайнці прибули на „фронт". Тож всі вони живі й здорові повернулися у своє князівство, де населення захоплено вітало їх як героїв.

В Европі багато цікавого оповідають про ці країни. Ось так, газети пишуть, що пошта Сан Маріно випустила десятки тисяч 75-центових летунських поштових марок, хоч всі філателісти знають, що в тій країні нема жадного летовища. Проте, 20 000 марок розкуплено за тиждень.

В маленькому Ліхтенштайні є понад 5 000 чужоземних підприємств, власники яких перенесли їх сюди, щоб не платити податків урядам своїх країн. Все це европейські країни толерують, і не збираються ліквідувати ці країни - аномалії, залишки далекого минулого. Отож, в Европі не мають зрозуміння для заходів Франції проти опереткового князівства над Середземним морем.

● Британські поліціянти, яких є 80,000, дістали маленьку підвишку платень: по $ 1.68 тижнево. Вони дуже погано платні: 1,730 до 2,873 долярів річно.

Борис Антоненко-Давидович

ЗА ШИРМОЮ

РОМАН

(48)

XXII

Трохи пізніше Жучку побачив ще один чоловік, який примчав до станції в маленькому „газику" і, покваппо вийшовши на перон, похмуро подивився на спорожнілі колії, на далеку смужку диму від поїзда і, нарешті, спинив невдоволений погляд на скоцюрбленому тулубі Жучки, що жалібно скавуліла віддалік перону. Ходжаєв, розуміється, не впізнав у цьому упослідженому, бездомному собаці годованця хворої матері лікаря Постоловського, хоч з раннього ранку тільки й думав про цю матір і її сина-лікаря, трагедію якого близько взяв до серця.

Він затримався вчора в кара-дар'їнській лікарні, де недостатня профіляктична робота й великий процент захворувань на малярію вимагали глибшого обслідування. Та, не зважаючи на заклопотаність, Ходжаєв ще вчора, після довгих марних спроб додзвонитись до Хакул . Абаду, нарешті зв'язався телефоном з Ахметджановим і зобов'язав того під особисту відповідальність оформити відпустку лікареві Постоловському, який повезе до Ташкенту свою хвору матір.

Сьогодні ранком Ходжаєв знову зателефонував до Ахметджанова, але, дізнавшись, що там ще нічого не зроблено, спалахнув таким гнівом і так нагримав на отетерілого завідувача, що той затремтів перед телефонним апаратом, як перед розлюченою живою істотою, скочив з стільця й став загикуватись.

— Фельдшер Ахметджанов! — сказав уже спокійним голосом, відійшовши трохи й опанувавши себе, Ходжаєв, але саме те, що він назвав його не на ім'я по батькові, як то звичайно називав своїх підлеглих, нагнало на Ахметджанова ще більшого страху, аж йому перехопило дух і підігнулись у колінах ноги. — Ідеться про хвору людину, та ще й до того — матір вашого лікаря. Максимум за годину я буду у вас. Щоб на той час був готовий наказ про місячну відпустку лікареві Постоловському, платня за останній місяць і відпусткові. Я сам передам йому це. Дійте, не спіть. Я жартувати не люблю. Особливо, коли йдеться про хворих!

Ходжаєв, обурюючись знову, так сердито кинув на телефонний апарат слухавку, що там аж дзенькнуло щось, наспіх потиснув руку причмеленому завідувачеві кара-дар'їнської лікарні і метнувся в машину до кабіни шофера.

За двадцять п'ять хвилин його авто спинилось проти високої сумної лікарняної брами, через яку Ходжаєв легко проскочив і, не глянувши навіть на амбуляторію, кинувся до квартири лікаря Постоловського.

Він застав у домі тільки розпатлану, в розстріпаному капоті Ніну Олександрівну, яка, побачивши несподівано оригінального начальника, пройнялась жахом за свою непричепурену зовнішність і стала без кінця вибачатись за „домашній" вигляд. Та він не звернув на неї ніякої уваги, гарячково нишпорячи очима по приміщенню, де, видимо, нікого більше й не було. Дізнавшись, що матір Постоловського вже повезено на станцію кіньми, а не машиною, він звів на переніссі густі чорні брови й, не стримавшись, роздратовано прошепотів до себе:

— Вахлай! Ох, який же я вахлай!..

Навіть не попрощавшись з розгубленою Ніною Олександрівною, Ходжаєв зник з лікарняного подвір'я і за двадцять хвилин був уже коло відділу охорони здоров'я. Там давно вже все прийшло в такий шалений рух, що, тільки но авто Ходжаєва загальмувало перед ґанком, як до нього вже біг східцями Ахметджанов, а за ним поспішала з пачкою паперових грошей, відомістю й ручкою . самописною секретарка Гордієнко.

Ходжаєв тільки коротко метнув на Ахметджанова гнівними іскрами темних очей і, кинувши: „Про цей випадок будемо говорити окремо", — нашвидку розписався у відомості, взяв, не рахуючи, пачку грошей і кивнув шоферові.

Озирнувшись по спустілому перону, з якого вже завертали назад до широких розчинених дверей начальник станції з касиром, Ходжаєв швидко підійшов до них.

— Не скажете часом, чи сів у поїзд лікар з Хакул . Абадського району з хворою матір'ю?

— Лікар Постоловський? Як же, як же! Знаю, — відповів охоче начальник станції, до голосу якого відразу прилучився і запобігливий голосок старого касира в окулярах, що враз відчув досвідченим нюхом у незнайомому узбецькому обличчі якогось начальника:

— Два квитки до Ташкенту видав з пляцкартами! Вагон номер три.

—Коли прибуває поїзд в Андижан і скільки стоїть там? — спитав, морщачись, Ходжаєв, який при всій своїй зовнішній суворості не терпів будь-якого солодкавого тону підлеглости й самопониження.

Не дослухавши до кінця відповіді начальника станції й касира, які один перед одним старалися догодити, хоч і невідомому, та все ж таки начальству, Ходжаєв побіг до автомашини, чим вкрай здивував і розчарував начальника станції й касира (начальству не годиться бігати — не солідно!), і кинув на ходу шоферові.

— В Андижан, на вокзал! Встигнемо. Тільки швидше, будь ласка!

Машина круто завернула від станції, і за хвилину на Андижанському шляху по ній лишилась тільки довгаста хмаринка куряви, що звільна танула в мариві гарячого дня.

На розпеченому пероні вокзалу в Андижані Ходжаєв устиг таки вскочити в передостанній вагон, коли ташкентський поїзд уже рушив і провідники в дверях виставили жовті прапорці. Переходячи з вагону у вагон, він, нарешті, знайшов лікаря Постоловського і його хвору матір.

На привітання Ходжаєва мати кволо заворушила губами, силкуючись і собі сказати доброму чоловікові щось приязне, та з її уст прошелестів лише невиразний шепіт, який не розчули ні син, ні, поготів, Ходжаєв. Тільки з того, як вона двічі поволі склепила очі й ледь-ледь усміхнулася, було видно, що їй приємно бачити на своїй останній дорозі ще й хорошого Сашкового начальника.

Княжий дар на пам'ятник Шевченкові: авто „Меркурі-Комет" в ціні $ 2,400

Згадану автомашину подарував д-р Богдан Олесницький, відомий український лікар в Нюарку, Н. Дж., з подвійним призначенням: — улаштувати стодоляровий бенкет з виграшкою автомашини серед учасників вечора. В цій саме справі д-р Богдан Олесницький в своєму листі написав:

Передаю Комітетові у власність новий автомобіль марки „Меркурі-Комет" 1962 (вартости $ 2400) із пропозицією вильосувати його між учасниками окремого 100-долярового бенкету, що повинен придбати нові фонди на будову пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні.

Не сумніваюся, що в метрополітальній окрузі Ню Йорку найдеться хоч сотня українських професіоналістів та бизнесменів, які, доцінюючи значення будови пам'ятника Т. Шевченкові у столиці ЗДА, без уваги на свої попередні жертви на цю шляхетну ціль, не відмовлять дальшої допомоги Комітетові і візьмуть участь у пропонованій 100-доляровій імпрезі.

Даючи цю жертву це на що інше а на будову пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, — роблю це у свідомості, що під сучасну пору — це одне з найважливіших завдань української спільноти у вільному світі і просто справа чести української еміграції в ЗДАмерики.

Вибираючи явну а не тиху форму пожертви, роблю це не з бажання розголосу або публічного признання для моєї особи, але з практичним наміром пожвавити жертвенність тих численних членів української громади, яким матеріяльні засоби дозволяють на більші річні пожертви чи дотації в користь українських національних установ.

Уявляю собі, скільки користи для організованого українського життя прийшло б із того, коли б хоч 10 відсотків з поміж 500 українських лікарів жертвували по тисячу долярів річно на такі чи інші національні установи. Ясно, що крім лікарів українська емігрантська спільнота має ще інших успішних професіоналістів і бизнесменів, які малою часткою своїх річних прибутків могли б поставити кріпкі фінансові підвалини для розбудови наших національних, церковних і культурних установ.

З високою пошаною та щирим бажанням успіху у Вашій праці.

Богдан Олесницький

Оця пропозиція була предметом основного обміркування в Президії, відбуто розмову теж із членами Призидії КПШ в Нюарку, Н. Дж., (д-р Володимир Комаринський, голова), а після розгляду пропозиції з кожного огляду, рішено приступити до підготування улаштувати Український Стодоляровий бенкет, автомашину дати на виграшку, спробувати дістати для тої самої цілі теж інші цінні дарунки для КПШ, їх так само пустити на виграшку, а ввесь прибуток передати на побудову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні.

Інша думка, щоб перевести широку виграшку по цілій Америці, розіслати більочки всім Комітетам та іншим організаціям, не знайшла підтримки в більшості.

В справі реалізації бенкету і виграшки відбудуться наради з участю представників окремих товариств, що є членами Красного Комітету, і з зацікавленими жертводавцями.

Красвий Комітет Пам'ятника Шевченкові.

Станиця Братства УСС у Ню Йорку почала свою діяльність

1-го грудня 1962 в УНДомі в Ню Йорку, відбулись Загальні Збори членів Станиці Братства УСС. За одноголосним вибором зборами проводив Лев Лепкий. На самому вступі нарад провідник Зборів закликав зібраних ушанувати одноквилинною мовчанкою наших товаришів по зброї, які, в останніх часах, відійшли у вічність: отаман Никифор Гірняк, Михайло Курах, Омелян Волошинський, Іван Озаркевич та активну прихильницю ідей „Червоної Калини" і Легіону УСС — Мирославу Драган.

Зібрані найдовше зупинилися над справою: святкування у 1964 р. 50-их роковин формування й виходу в поле УСС, — що її широко й основно порушила Головна Управа Братства УСС у своїх двох останніх листах - обіжниках. Присутні також цікавились справою Архіву УСС.

Загальні Збори вибрали на голову Станиці Осипа Стеткевича; до управи — Ярослава Гузара, Романа Онишкевича, Михайла Островерху; до Контрольної Комісії — Михайла Гальчака, Михайла Гузара, Юліяна Панаcса.

Постановлено: улаштувати щомісячно товариські сходини.

М. О.

Ще про Листопадові Роковини в Ню Гейвен

16-го листопада на 3 стор. ч. 219 був поміщений допис „Б. М. Я" у „Свободі" про відбуте Листопадове Свято. Між іншим сказано, що реферат виголосив Віктор Омельченко. Так було подано в запрошеннях, але на святі реферат прочитав Михайло Лісевич.

У згаданому дописі не названо осіб, котрі виступали. З тої причини доповнюємо. На фортепіяні заграли: Романа Гіна і Лідія Хома, обі учениці проф. Софії Попель, Юрчик Миколаєвич — уч. Музич. Інституту, проф. Юрій Цебрівський. — На скрипці заграв Богдан Войко, муз. школи проф. Гаррі Бермана Степан Дідов — деклямація уч. Р. Ш. при церкві. Треба також ствердити, що батьки не жаліють гроша та дають своїм дітям музичну освіту, з чого треба тільки радіти. Зреорганізований Український Хор виступав двічі та здобув рясні оплески від публіки. Признання належиться диригентові Миронові Палидовичеві, адміністраторові П. Богданові Лисякові, акомпаніяментці Алі Карпнук та хористам за їх безкорисний труд.

Святочний Комітет

З НАШИХ БУДНІВ

АСТРОНАВТ І МАКІТРА

Знаю, знаю, дорогі земляки, що ви дуже заняті, бо збираєтесь до Гантер Коледжу на величавий концерт в пошану батька української музики, Миколи Лисенка, і може дехто з пізніх Іванів розбивається тепер по книгарнях, щоб дістати кращі квитки, яких уже мабуть, немає. В такій передконцертовій гарячці, самозрозуміло, нікого не цікавитимуть чиїсь приватні справи, чи то пак — приватна кореспонденція. Проте, хочу тут публічно заявити, що люблю одержувати листи від дорогої землячки, п-ні Віри! Останній особливо вартісний тим, що послужив мені темою до цього фейлетону. З нього, між іншим, я довідався, що дорога землячка родом з тих саме сторін на Київщині, звідки походить „наш" астронавт, Павло Романович Попович.

„Дістала листа з дому, — розповідає пані Віра. — Пишуть, що село Устин готується зустрічати односільчанина - астронавта… Все таки, що то клич крови! Коли він, Попович, літав навколо землі, — подивлюсь, буває, догори і жаль робиться, що сам-один, і якось сама думка каже: „Боже, допоможи йому!" Інші літали, мене якось не менше бадерувало (добрий „український" вираз!) Червоний він чи зелений, але основне, що це наш, українець, був один із перших, хто облетів довкола Землі, честь йому і слава, і нам з ним! Кольори потім поміняються, основне — відвага і геройізм нації!"

Знаю, знаю, що багато з земляків не погодяться в цьому місці з думками пані Віри. Звичайно, це справа тяжко - дискусійна, і на цю тему, як знаєте, вив'язалась була завзята переправа на 8-му Конґресі Українців Америки в Ню Йорку… Проте, міркую, всі земляки на еміграції суцілі будуть згідні з другим розділом із листа пані Віри, який, щоправда, не має відношення до політики, ані до астронавтики, натомість виключно стосується до нашої традиційної макітри…

„Не знаю, як у Вас бувало, — пише дорога землячка, — але я, коли була дитиною, любила час від часу робити „наскоки" на кухню й облизувати макогона і макітру, коли дівчина терла мак, сир чи щось смачніше. І турбувало мене те, що мої тут народжені сини - соколи ніяк не хочуть нічого облизувати! Болить материне серце, бо ж ніби вся наша українська традиція пропадає!

Уявіть собі оце недавно терла сир для бабки, як тут прихотить мій золотий Олесик (йому вже п'ять років!) і каже: „Мамо, дай мені облизати ложку, макітру і те, чим ти треш) звичайно — машинку, не макогона… (Дорогий Ікере, коли б мені в той час дав хтось тисячу долярів, то, вірте мені, так не зраділа б! З радости аж серце захололо, а в колінах ніби вату хто запхав, стали підгинатись… Синку мій, як же ж довго я цього чекала! Не переводиться, значить, козацтво, коли ще наші хлопці облизують макітри! Можемо спокійно спати.

Думаю - гадаю, дорогі земляки, що відносно цього параграфу з листа пані Віри хіба заперечень немає?..

Ікер

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Невіджалуваного
БАТЬКА і ДІДУСЯ
бл. п. Гавриїла ПАНЧУКА
будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в ПОНЕДІЛОК, 10-го ГРУДНЯ 1962 р.
в НЮАРКУ, Н. Дж. — в год. 8:00 ранку, в ШКІЛЬНІЙ КАПЛИЦІ св. Івана Хрестителя, при Сенфорд Евеню.
в ШИКАГО, Ілл. — в год. 6:30 ранку, в КАТЕДРІ св. о. МИКОЛАЯ, при Rice Street, на яку запрошують
ПРИЯТЕЛІВ та ЗНАЙОМИХ ПОКІЙНОГО
сини — д-ри БОГДАН І ЯРОСЛАВ ПАНЧУКИ і РІДНЯ

ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ, ч. 66
Замість квітів на могилу
бл. пам. АННИ ЧОМКО,
матері Всч. о. Стефана Чомка з Ню Гейвену, Конн., зложив на руки Впр. о. декана А. Борси — $45.00, призначених на Сиротинець у Філядельфії.
О. ТОМОРУГ, прес. реф.

†
З великим смутком сповіщаємо
Рідних та Знайомих про смерть нашого Дорогого
ТАТА та ДІДА
бл. п. Василя ДІЯК
який відійшов на вічний спочинок дня 1-го грудня 1962 року, в місті Boston, Mass., на 72-му році життя.
Покійний походив із села Ценерів, Львівщина, полишивши у великому смутку:
СИНА, ДОЧКУ, НЕВІСТКУ, ЗЯТЯ та ВНУКІВ

В НЕДІЛЮ, 9-го ГРУДНЯ 1962 року
в год. 12:00 вполудне
в шкільній каплиці св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. відправиться
СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
за спокій Душ
бл. п. Марії МОРАЧЕВСЬКОЇ
в другу річницю смерти
і
бл. п. д-ра Юрія МОРАЧЕВСЬКОГО
в 27-му річницю смерти.
ДІТИ і РІДНЯ

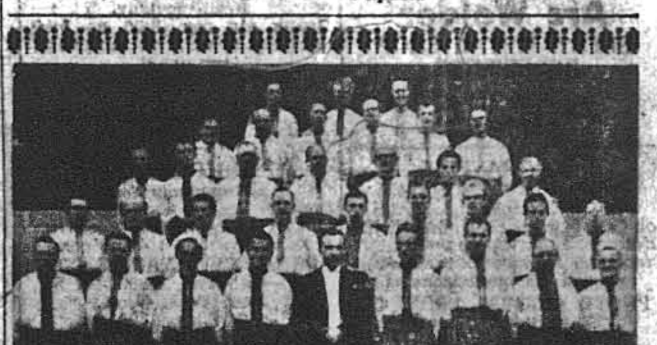
Замість квітів на могилу
бл. пам. ОЛЬГИ МИГОЦЬКОЇ
складають — $15.00
на новозбудовану церкву в Гантері, Н. Й.
Д-р РОМАН і МАРІЯ КУЗІВ

У пам'ять Дорогого і Незабутнього нашого ВУЙКА
бл. п. д-ра БОГДАНА КАРПЕВИЧА
у річницю смерти
жертвуємо $10.00 на будову Семінаря у Стемфорді.
МАРІЯ (КОРНОВА) ПЕЛЕХАТА
і близнюки: МИХАЙЛО ІВАН, ДАВИД ІВАН
Толідо, Огайо

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 9-го ГРУДНЯ 1962:

ФЕНИКСВІЛЛЕ, Па. — Річні Збори В-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 321, в год. 1:00 по пол., в парохіяльній залі. На порядку Зборів: вибір нової Управи на 1963 рік. Проситься членів вирівняти свої залеглості ще в цьому році. — Управа.

ПОВІДОМЛЕННЯ
ПАРАФІЯЛЬНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. ВОЛОДИМИРА в НЮ ЙОРКУ (на долині міста)
— повідомляє —
усіх Членів нашої парафії, Вірних та Прихильників, що
БОГОСЛУЖЕННЯ,
які відправлялися в протестантській церкві, при 22-ій вул. ТЕПЕР ВІДПРАВЛЯЮТЬСЯ
у власній новонабутій церкві,
при 206 СХІД 11-та ВУЛ. (біля 3-ої ЕВЕНЮ) в НЮ ЙОРКУ.
Початок Богослужень у СВЯТА і НЕДІЛІ — в год. 10:00 ранку.
о. Семен ГАЮК — настоятель парафії
проф. Олексій ДІДУХ — диригент хору
Іван МАКАРИК — голова ради тростів
Володимир КУДЛА — голова параф. уряду
Ольга ІВАНОЧКО — секретарка

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
15-ті ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
— відбудуться
в суботу, дня 15-го грудня 1962 р.
в год. 10:00 перед полуднем
у приміщенні УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ, при 2 Іст 79 вул., НЮ ЙОРК СИТІ.
На Зборах виголосить ДОКЛАД надзв. проф. д-р ІГОР О. БОГАЧЕВСЬКИЙ на тему: „МАТЕМАТИКА І КУЛЬТУРА ЗАХІДНЬОЇ ЕВРОПИ"
Коли на призначений час не з'явиться статутом вимагане число членів то Збори почнуться точно одну годину пізніше, при кожній кількости членів.
ГОЛОВНА УПРАВА Т.У.І.А.

27-ий Відділ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ в НЮАРКУ, Н. Дж.
Субота, 29-го грудня ц. р.
Год. 8:00 ВЕЧЕРОМ
Заля УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ,
2 Схід 79 вул. — НЮ ЙОРК
ПОКАЗ МОДИ І РЕСИТАЛЬ
ГІЛЬДАНИ ЗЯТИК
ПОДРОБИЦІ В ДАЛЬШИХ ОГОЛОШЕННЯХ.

Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій м. Ню Йорку, Відділ УККА
при співучасті УКРАЇНСЬКИХ КОМБАТАНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ міста НЮ ЙОРКУ
влаштовує
в НЕДІЛЮ, 16-го ГРУДНЯ 1962 р.
в год. 6:00 веч.
в залі JUNIOR HIGH SCHOOL — при Ave. "B" (між 4-6 вул.)
СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ
для відзначення 20-ЛІТТЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ
В ПРОГРАМІ:
АПЕЛЬ — Українських Комбатантів при співучасті молодечих Організацій ПЛАСТУ, СУМА і МУН-у.
о. д-р ІЗИДОР НАГАЄВСЬКИЙ, військовий капелян — промова.
Хор „ДУМКА".
МОНТАЖ СЛОВА і ПІСНІ, — у виконанні Пані І. КОНОНІВ, В. КАЛИН, І. ШУГАН — деклямація.
Марія ЦІСИК — фортепіянове сольо.
„ЛІС" — рецитація старших юначок Осередку СУМА — Нюарк.
Сценічне оформлення — М. ЧЕРЕШНЬОВСЬКИЙ
ПРОСИМО ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТИ В АКАДЕМІЇ

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

МЕХАНІКИ
Досвідчені при FORK LIFT TRUCK.
Добра платня і щедрі бенефіти. Державна фірма, положена в Maspeth. Кликати:
ROCCO LECCE
IL 7-3000

Досвідчені
FLOORWAXER & PORTERS
Вечірня праця, чищення бюр. Добра платня, постійна праця, всі бенефіти. Голоситися по 1:00 год. по пол.
ACE OFFICE CLEANING CORP.
307 — 5th Ave., near 31st St.
New York, N. Y.
ч. кімн. 1306.

Arc Welder
SHEET METAL SHOP EXPERIENCE.
$2.25 Hour.
NE 9-1500

ENGRAVER
PRODUCTION-ENGRAVER
PRECISION PANELS DIALS
on GORTON PI & 3U MACHINES
Компанія платить медичні і дентистичні забезпечення. Телефонувати за домовленням:
PHOTO CHEMICAL PROD. CO.
999 A. Stewart Avenue
Garden City, L. I., N. Y.
PI 1-6500

REAL ESTATE

ASTORIA, L. I.
2-род., мур., олива, 5½-кімн. помешкання, близько, сабвей, город, air cond. — $27,500.
3-род., мур., опал, 30 кімнат, мосяжні рури, $30,500.
MARATHON
31-87 — 32nd St., Astoria, L. I.
YE 2-3550
Питати: мгр. ФІРЧУК Остап

ДОМИ на ПРОДАЖ
Jersey City, N. J.
2-род. ДІМ, permastone фронт, при Halladay St., 6 католицької церкви, 4 і 5 великих кімнат, лазнички, пар. огрівання на олію, мосяжні рури, алюм. комбіновані віконниці, сітки на вікнах, екстра душ і умивальня в підвалі. Цілість в досконалому стані. Найнижча ціна $11,900.
RICHTER & SCHRADER
REALTORS
119 Bowers St., Jersey City, N. J.
OL 9-2800

RESTAURANT

GRIPSHOLM RESTAURANT Inc.
324 East 57th Street
NEW YORK 22, N. Y.
PL 9-6260
Найліпша шведська печеня
SMORGASBORD.
Перекуски — Контейлі — Обіди
Відкрито кожного дня.

Festival Restaurant
MADISON SQUARE HOTEL
40 East 26th St., N.Y.C.
Tel.: MU 3-2928
Власник литовець V. Steponis
Популярне місце зустрічей для українців. Дві залі для весілля й інших нагод.
ЕВРОПЕЙСЬКІ СТРАВИ і НАПИТКИ.

HELP WANTED FEMALE

ОПЕРЕЙТОРКИ
досвідчені в праці на машинах з поодинокою голкою,
БЛЮЗКИ і СУКОНКИ
Новий будинок, приємне окруження, платні вакації, догідні години, добра платня.
D'ARMIGENE, Inc.
54 Penataquit Ave., Bay Shore, Long Island — MO 5-9200

ОПЕРЕЙТОРКИ ДО ВИШИВАННЯ
Досвідчені.
107 W. 100 — 35 години, багато овертаймів. Добра платня, постійна праця, приємні умовини праці.
JAGUAR EMBROIDERY
315 West 36th St., N.Y.C.
BR 9-7166

Потрібно BARMAID
Дещо досвіду.
Праця від год. 8:00 до 5:00. Постійна праця, приємні умовини праці.
RIVER HEAD INN
45-08 Vernon Blvd., L.I.C.
Кликати: ST 6-9664

Досвідчені
ПРИБИРАЛЬНИЦІ
до чищення бюр.
Вечірня праця, постійна праця, добра платня, всі бенефіти. Голоситися по 1:00 по пол.
ACE OFFICE CLEANING CORP.
307 — 5th Ave., near 31st St.
New York, N. Y.
ч. кімн. 1306.

REAL ESTATE

BRONX 65, N.Y.
Edgewater Park, 4 Room Bungalow, Gas Heat, all Brass Plumbing, new Storm windows & Screens, near Transportation, — Schools, Shopping & Houses of worship. Small down payment. Price $5,500.
Owner.
TA 4-4829

БРОНКС.
Ест 142-га вулиця.
ДО ПРОДАЖУ
12-родинний ДІМ
у доброму стані. Рент $6,016. Ціна $24,000. Чистий річний прибуток $3,700.
Телеф.: MO 9-2415

MISCELLANEOUS

JOSEPH RUTKOSKI
WINES & LIQUORS
"When your spirits are low"
Комплетний склад домашніх та імпортованих вин і лікерів. Холоджені вина і шампани. Замовляйте на СВЯТА тепер. „Опаковане на дарунок від пляшки до пачки". Доставляємо на всі нагоди.
Кликати: SUnset 1-2644
2484 Merrick Road
Bellmore, L. I.

РОЗШУКИ

Пошукую за родиною
ПЕТРА БУРТНЯКА,
який походить із села Іванкова, пов. Борщів, Зах. Україна. Він помер 10-го листопада в місті Auburn, N. Y., напевно полишивши якесь майно. Хто-небудь з його родини, нехай зголоситься на таку адресу:
GOLDMAN and GOLDMAN
Attorney at Law
84 Genesee Street
Auburn, N. Y.

Пошукую мого братанича,
МИХАЙЛА БАЦЬКО,
родом із села Ольш, пов. Збори. Мав би перебувати у Мілвокі, Висконсин. Хто знав би про нього або він сам, прошу писати на адресу:
Alexander REMYNOWSKI
491 Valley Road
West Orange, N. J.

РІЗНЕ

ОРГАНІЧНІ ХАРЧІ
GOOD EARTH NATURAL FOOD MARKET.
Organic Farms, no Pesticides. Чисті овочі, ярина, м'ясо, дріб, яйця, домашнє печиво, соки, чорний хліб. Доставa до дому.
1336 1st Ave. (Nr. 72nd St.)
RE 7-2785 New York

ЗІЛЛЯ, ЯКІ БУЛИ УЖИВАНІ ВІД ТИСЯЧУ РОКІВ І ПРИНОСИЛИ ПОЛЕГШУ ПРИ БАГАТЬОХ НЕДОМАГАННЯХ
ПОРУЧАЄМО ТАКІ:
На ревматизм — Elde Root 100 пігулок — $4.00;
На болі нирок і міхура — Herbapo, No. 85 — 150 пігулок — $4.00;
На високе тиснення крови — H.B.T. — 100 пігулок $4.00;
На нерви — зелені пігулки No. 91—100 пігулок — $4.00;
При „зміні життя" — Hot Flashes Corn Seal Compound пігулки, 100 — $4.50;
При запаленні жовчевого міхура — GBT пігулки — 100 — $4.00;
При болях шлунка Ulcerine — сконцентрований екстракт зел — 1½-місячне лічення — $6.50.
KIEHL PHARMACY, Inc.
заснована 1851.
Chemists and Druggists
109 3rd Avenue
(кошик 13-ою і 14-ою вул.
NEW YORK, N.Y.

ПРАЦЯ
MALE & FEMALE

Побажане
ПОДРУЖЖЯ
до праці в дитячій інституції:
КУХАР і ПОМІЧНИК.
Гарне помешкання, багато бенефітів. Писати:
P. O. Box 299
Spring Valley, N. Y.

MISCELLANEOUS

ДОСКОНАЛІ
НОШЕНІ
Мінкові ФУТРА $200.00
Natural MINK СТОЛІ
наче нові $110.00
Кримкові ФУТРА $150.00
5 років гарантії на всі товари
ROSALIE FURS
178 North Avenue
NEW ROCHELLE, N. Y.
(Opp. Arnold CONSTABLE)
BEverly 5-5621
Відкрито:
пон. і четв.: 9 рано до 9 веч.
в інші дні — до 6 веч.

HELEN'S BRIDAL SHOP
132 Branford Place
NEWARK 3, New Jersey
(n. High St. & Springfield Ave.)
• ШЛЮБНІ СУКНІ
• СУКНІ ДЛЯ ДРУЖОК
• ГРАДУАЦІЙНІ СУКНІ
• ВЕЧІРНІ
Всі сукні викінчуються на замовлення на місці.
Гелена МАТУШЕВСЬКА
Tel.: MArket 3-1880

Іван ВУЙКІВ
Знана
УКРАЇНСЬКА
ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення
НОВІ ФУТРА
перемодельовує проходжені футра на найновіших фасонах.
Приймає футра на ПЕРЕХОВАННЯ-STORAGE
Відбір і доставa на місце.
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

ДО ВИНАЙМУ

Умебльовану
— КІМНАТУ —
в долішньому МАНГЕТТЕНІ
пошукує старший працюючий мужчина. Голоситися телефонічно вечорами:
YU 2-5705

РІЗНЕ

ПОЩО ТРАТИТИ ЧАС
НА ПИСАННЯ АДРЕС?
ПЕЧАТКА
АДРЕСОВА з зінсі
з пересилкою — $2.00

ТІЛЬКИ **2** ДОЛ.

ГУМОВІ і МЕТАЛЕВІ
(SEALS)
— виробляє —
Roman IWANYCKYJ
2883 Wilkinson Avenue
BRONX 61, N. Y.
Телефон вдень: TA 3-8407
вечором: UN 3-2035

ТІЛЬКИ **$4.40** за 1,000
з пересилкою
ВІЗИТОВІ КАРТКИ
(BUSINESS CARDS)
Зміст і належність прошу слати:
ROMAN IWANYCKY
2883 Wilkinson Avenue
BRONX 61, N. Y.

MISCELLANEOUS

НОВИЙ і УЖИВАНИЙ
ОДЯГ
відповідний на висилку до ЕВРОПИ.
Чол. убрання (уж.) від $ 5.00
Чол. убран. (нові) від 15.00
Чол. плащі (уж.) від 3.00
Чол. плащі (нові) від 15.00
Жін. плащі (нові) від 7.00
Жін. дощевики (нові) від 3.50
Жін. суконки (нові, вовна) від 3.00
Муж. 100% вовняні штани (ужив.) від 4.00
Szabadi de Lux
1575 3rd Avenue
(bet. 88th & 89th Streets)
NEW YORK CITY TR 9-7469
Відкрито:
від 10:00 рано до 7:00 веч.
від понед. до суботи вкл.

ПОДОРОЖУЙТЕ через COSMOS
найбільш досвідчене
БЮРО ПОДОРОЖЕЙ
і ТУР на УКРАЇНУ, СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ і СХІДНЮ ЕВРОПУ.
ТЕПЕР • НОВА
ПОДОРОЖ до МОНГОЛІЇ
через COSMOS
Відвідайте своїх кревних у всіх частинах Сов. Союзу. За всіми інформаціями пишіть або телефонуйте:
COSMOS TRAVEL BUREAU
45 W. 45th Street
NEW YORK 36, N. Y.
Phone: CI 5-7711

НА СВЯТА
скора, гарантована посилка
ПАКУНКІВ-ДАРУНКІВ
до всіх частин Сов. Союзу
через
COSMOS PARCELS
45 W. 45th Street
NEW YORK 36, N. Y.
Phone: CI 5-7905

ШліТЬ ГРОШІ до КРАЮ
Тільки GRAMERCY
дає Вам —
● ПОВНУ ГАРАНТІЮ
Ми маємо лайсенс Департаменту Банків і Забезпечень та бондовані на $20,000.00
Найскоршу доставу
около 10-14 днів
● ПОВНУ ВИПЛАТУ
Жадних відтягнень
● ПОСВІДКИ ВІДБОРЦЯ
Тільки ми видаємо підписані посвідки відбору на всі пересилки.
Ставка: 9 РУБЛІВ за $10
Оплата: до $35.00 — $3.50
вище $35.00 — 10%
Спеціалісти від 1947 р.
GRAMERCY — Dept. F
744 Broad St., Suite 925
Newark, New Jersey
PARCEL DEPARTMENT
118 E. 28th St., Suite 908
New York 16, N. Y.
N. Y. Telephone: MU 9-0598
Відкрито:
9-5:30 від пон. до п'ятниці.
В суботи від 10:00 до 1:00.
В неділю закрито.

СМАЧНІ ХАРЧОВІ ПАЧКИ
ДО ВСІХ КРАЇН.
Доставa до 3-4 тижнів.
ПОВНА ГАРАНТІЯ
Жадайте наших цінників.
GRAMERCY SHIPPING CO.
118 E. 28th Street
NEW YORK 16, N. Y.
MU 9-0598

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

Висилайте Ваші ПОСИЛКИ-ДАРУНКИ
через найстарше
УКРАЇНСЬКЕ ВИСИЛКОВЕ БЮРО
в НЮ ЙОРКУ,
тепер під назвою:
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd AVENUE — між 8-9 вулицями
NEW YORK 3, N. Y.
Tel.: GR 5-7430
Посилки опаковуємо і висилаємо прямо з нашого бюра під ліценцією:
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY.
ДОСТАВУ ПОСИЛОК ГАРАНТУЄМО ОСОБИСТО І ПОВНІСТЮ.
НА СКЛАДІ маємо кольосальний вибір МАТЕРІЯЛІВ, СВЕТЕРІВ, ХУСТОК, ШКІР та всього іншого, потрібного для висилки, по КОНКУРЕНЦІЙНИХ ЦІНАХ.
Рівнож правильно ПОШТОВІ ЗАМОВЛЕННЯ з-поза НЮ ЙОРКУ та інших стейтів.
Користуючи з багатолітнім досвідом, ми доложимо всіх старань, щоб Ваші посилки були для Вас найдешевші, а для Ваших Рідних найкорисніші.
Бюро відчинене:
ЩОДЕННО — від 9:00 рано до 7:00 вечором,
В НЕДІЛЮ — від 9:00 рано до 5:00 по пол.
РОМАН ГАНКЕВИЧ — власник

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ
Фірма MERCURY
Parcel & Trading Incorporation
80 E. 7th Street, NEW YORK, N. Y.
OR 4-3930
повідомляє своїх Шановних Покупців, що РІЗДВЯНІ ПОСИЛКИ, по знижених цінах на матеріялі і живностеві, прийма(є)мо і висилаємо ТІЛЬКИ до 1-го СІЧНЯ 1963 року.
Висилайте на СВЯТА — дарунок по СВЯТАХ.
Посилки і замовлення поштою на нашу адресу.
44 фунт. продуктів (фарина, рижок, разом з пересилкою) тільки $40.00.
Вибір Вами бажаних продуктів по вибору з нашого каталогу.
Доставa ГАРАНТОВАНА за 30 днів. — Великий вибір англійських і других товарів. — Одержали нову партію мужеських і жіночих імпортованих шкіряних КУРТОК та ПЛАЩІВ. — Правдиві кожушкові КАМЗЕЛЬКИ — Правдиві гарні ГУЦУЛЬСЬКІ КОЖУШКИ з рукавами. — ЧОБОТИ мужеські і жіночі на баранім кожушку.
Власник фірми "MERCURY"
Микола ГОРИСЛАВСЬКИЙ.

Висилайте ПАКУНКИ-ДАРУНКИ через:
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
46 WHITEHEAD AVE. — SO. RIVER, N. J.
Tel.: CLifford 7-6320
Наша добре відома компанія висилає ПАКУНКИ на УКРАЇНУ, БІЛОРУСЬ й інших республік СССР, з оплаченим тут митом.
Ці ПАКУНКИ висилається прямо з пошти в So. River. Всі пакунки ЗАБЕЗПЕЧЕНІ, а доставa ГАРАНТОВАНА. Висилаючий одержить посвідку з пошти, як також посвідчення скорої доставки.
В цьому відділі має великий ВИБІР різних матеріялів й інших товарів доскональої якости, по уміркованих цінах.
Пакунки приймається в СУБОТУ і НЕДІЛЮ — в год. 9:00 рання — 4:00 по пол. Для наших гостей ЧЕМНА та ВВІЧЛИВА обслуга

BENDINER & SCHLESINGER, Inc.
DRUGGISTS & CHEMISTS
Third Avenue & 10th St.
NEW YORK 3, N. Y.
ESTABLISHED 1843
Phone: ALgonquin 4-2300
Спеціяльність у виконуванні РЕЦЕПТ і ДОСТАВІ ЛІКІВ і ЛІКІВ домашньої аптечки для ВИСИЛКИ до всіх европейських країв.
Ввічлива, добра обслуга в українській, польській і російській мовах.
КОНКУРЕНЦІЙНІ ЦІНИ та повний вибір товарів, яких звичайно не можна дістати у сусідніх аптеках.
Відкрито в ГОДИНАХ
в ПОНЕДІЛОК до СУБОТИ — 7:45-7:00 веч.
в НЕДІЛЮ — ЗАКРИТО.

MARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3556 New York City
НА СВЯТА:
ГРИБИ, — КУТЯ, — МАК, Гірський МЕД і все потрібне.

BEAUTY SCHOOLS

M. LOUIS Beauty School
6½-MONTH BASIC COURSE
FOR BEGINNERS
Small Classes, Low-Cost Budget Plan Approved: N. Y. State Educ. Dept. Approved: Vets. & Foreign Students.
FIRST & ONLY WIG COURSE
ADVANCED
HAIR DESIGN INSTITUTE
World Famous 29th Year
Prize-Winning Instructors.
45 W. 34th Street (5-6 Aves.)
BR 9-6969

Mastrobuoni MUSIC STUDIO
Louis & Mary MASTROBUONI offering Private Lessons in
• ALL BAND INSTRUMENTS
• PIANO
• ACCORDION
• VOICE
Beginners, Intermediate, Professional
CHILDREN or ADULTS
Call: AStoria 8-7928
30-63 35th St., ASTORIA, N. Y.

РІЗНЕ

EMILIO'S SKI SHOP
Гарний імпортований вибір.
ОДЯГ — ЛЕЩАТА
ДОДАТКИ.
Ski-Ways Day — Weekend Ski Tours.
ВИПОЗИЧЕННЯ — НАПРАВИ ПЕРЕХОВ.
112-32 Queens Blvd.
Forest Hills, New York
Tel.: LI 4-0404

JONAS BRYANT MOVER
Всі транспорти-перевозові операції. Купує і продає уживані меблі. „Перевозимо до всіх місцевостей, кожну річ переносимо обережно". Помірковані ціни. Радо даємо ціннику.
Tel.: YO 5-7149
4 School Street, Yonkers, N. Y.

THOMAS SOKOLOFF MUSIC STUDIO
Приватні лекції:
ГІТАРИ — КОНЦЕРТОВОЇ МАНДОЛІНИ.
3080 Dickinson Avenue
(Corner Sedgwick Avenue)
Bronx, N. Y. — Tel.: KI 3-0216

НЕЗВИЧАЙНІ МОДНІ ФУТРА
На замовлення — перемодельовання — направи.
ПЛАЩІ, ЖАКЕТИ, СТОЛІ.
Найкраще виконання.
A. EDELSTEIN & SON
752 Broadway (8th St., 4th Fl.)
New York City GR 7-2922
Відвідайте нашу фабричну виставу. Засновано 1937.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely
AIR CONDITIONED
Займається
ПОХОРОНАМИ в СТЕЙТІ NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTOR
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 Springfield Avenue
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

Theodore WOLININ, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Cafe Geiger
ШТУЧНО ХОЛОДЖЕНА
206 E. 86 St.
(b. 2 & 3 Ave.)
NEW YORK
Tel.: RE 4-4428
Inh.: Helmut Vollmer
Щоденно КОНЦЕРТ від год. 4:00
Найліпша нім. кухня — Ланчі — Обіди
Знамените печиво з власної пекарні.

Yorkville's — приємне місце зустрічей
НАЙКРАЩА ЕВРОПЕЙСЬКА КУХНЯ.
Щоденно вечором: ТАНЦІ і ПРОГРАМА.
Nick Aversano і його оркестра, Philip Victor, віртуоз акордіон та відома співачка Sigrid і баритон Jay Gaynor.
Student Prince
За резервацією прошу телефонувати AT 9-8230 і питатися за BETTY.
(Передтим Cafe Wienecke)
207 East 86th Street — NEW YORK, N. Y. — бл. 3rd Ave.

REAL ESTATE

Замість рядків віршованих
Кілька ДОМІВ мурованих:
JACKSON HEIGHTS, біля сабвею 5 поверх. кам'яниця, 20 мешкань, великі баксові кімнати, все належне з мармору, прекрасний стан, добрий потенціял для підвищення ренти, який тепер є $15,400. Ціна $95,000. Потрібна готівка $25,000.
ASTORIA, 6-род. особняк, мешкання по 5 і по 4 баксових кімнат. Рент $5,000. Ціна $31,000.
А ЯКЩО ВАША — ВЕЛИКА РОДИНА, ОСЬ ТУТ ДЛЯ ВАС Є ХАТИНА:
JAMAICA HILL, 2 бл. до сабвею. Тільки 10 років стара, для власника 7 великих кімнат і $230 ренту, гарний город, викінчена пивниця, 2 гаражі. Для серіозного купця — дуже добре купно.
BRONX, 9-род., мешк. по 5 кімнат. Рент $5,200. Ціна $22,500.
GREENPOINT, 8-род., рент $4,000. Ціна тільки $11,500.
ТОЖ ПРИХОДІТЬ І КУПУЙТЕ!
В СВОЇЙ ХАТІ КОЛЯДУЙТЕ!
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
UNITED REAL ESTATE CO.
170-13 Hillside Avenue — JAMAICA 32, N. Y.
Tel.: OL 8-6330

ЗБІЛЬШЕНІ ДИВІДЕНДИ!
4% річно
КРЕДИТОВАНЕ,
АБО ПЛАТНЕ
2 РАЗИ В РІК.
Починаючи 1-го липня 1960 р.
● Ощадності, забезпечені до $10,000
● Гроші, одержані до 15-го ГРУДНЯ 1962 року, будуть процентувати нові дивіденди від 1-го ГРУДНЯ.
● Радо приймаємо нові конта, від $1.00 вгору.
IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
136 MARKET ST. — PATERSON, N. J.
Відкрито ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 3-ої по полудні.
Також у П'ЯТНИЦІ — від 6-ої до 8-ої вечора
ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА — РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ — ВАКАЦІЙНІ — ГІПОТЕЧНІ ПОЗИЧКИ — ПОЗИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ — ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ — ПРИЙМАННЯ РАХУНКІВ ЗА ГАЗ, ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН — ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ.

Англомовна
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА
— НАЙВАРТІСНІШИЙ
— ПОДАРУНОК ПІД ЯЛИНКУ!
Різдвяний сезон — це сезон взаємних побажань та подарунків. Що ж може бути вартіснішим подарунком під ялинку для Ваших Рідних, Приятелів і Знайомих, як монументальна англомовна Енциклопедія Українознавства: ЮКРЕЙН, Е КОНСАЙЗ ЕНСАЙКЛОПІДІЯ!
Замовте її сьогодні, а канцелярія УНСоюзу вишле у відповідний час потвердження замовлення разом з артистичним побажанням „Веселих Свят" у Вашому імені. Книжка буде доставлена негайно після її появи в перших місяцях 1963-го року!
Вишліть негайно подане внизу замовлення:

До УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
81-83 Grand Street
Jersey City 2, N. J.
Оцим замовляю англомовну ЕНЦИКЛОПЕДІЮ УКРАЇНОЗНАВСТВА, як різдвяносвяточний подарунок для:
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
Повідомлення про це замовлення прошу вислати на СВЯТА за старим ☐ новим ☐ стилем.
Належність за книжку $30.00 по зниженій у передпродажу ціні, залучую чеком — грошевим переказом — готівкою.
Моя адреса:
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....